

"Vi var en spelande familj"

Musiken var självklar hemma hos oss. Vi var en spelande familj som bodde hos min morfar Albert Gustafsson i Gnesta. Det hängde fioler på väggarna och för mig var det inget konstigt. Det hörde till vardagen. Nedtecknat av Leif Johansson.

Stora bilden: Året är 1960. Från vänster ses Christina Frohm, morfar Albert Gustafsson (1879-1961), morbror "Barrskogs-Nisse" Nils Gustafsson (1902-1971), mamma Anna-Greta Frohm (1914-2006) och Werner Krisen, make till mammas kusin. Foto: privat

När släkten hälsade på eller morfars goda vän kom på besök så spelades det. Mamma har berättat om en gång i min barndom då jag var ute på gården och lekte med

grannbarnen. Morfars gode vän kom på besök och då visste jag att det skulle bli fiolmusik, så då sa jag till lekkamraterna att de fick gå hem för "nu ska jag gå in". Jag tyckte mycket om att lyssna när de spelade.

När jag var nio år skulle jag börja musikskolan. Mamma tyckte inte att jag skulle spela det där svåra instrumentet fiol, så det fick bli mandolin istället, men ganska snart upptäckte jag att det var samma grepp på en fiol som på mandolinen. Då började jag spela med morfar.

1957 åkte vi till spelmansstämman i Julita för första gången. Där var det många spelmän, men det var ändå annorlunda mot hemma. Alla hade folkdräkt och det var så högtidligt på något vis. Men visst var det fint. Jag vet inte om det är sant, men det har sagts mig att jag då sa: "Jag ska nog bli riksspelman". Det är väl ändå ganska framsynt av en nioårig flicka?

I augusti 1961 (jag var då 13 år) spelade jag för första gången på en spelmansstämma. Det var i Parken Zoo i Eskilstuna och jag spelade en värmlandsvals – "Jonas på Näset". Efteråt kommenterade spelmansförbundets legendariske ordförande Gustaf Wetter att "flickan spelar ju som en hel karl – om det nu ska vara nån heder med det".

Jag hittade efter hand olika forum att spela i. Det blev t.ex. Gnesta

Från en middag i samband med årsmöte i Södertälje spelmanslag 1963. Från vänster Thore Härdelin, Christina Frohm och Peter Beijer från Örebro. Foto: privat.

Musiksällskap, Daga spelmanslag med Stig Söderström, Karl- Axel Ternström och Åke Liljeholm samt i Södertälje Spelmanslag. Jag var ju väldigt yngst i alla sammanhang. På en stämma i Eskilstuna 1962 träffade jag en kille i min ålder. Det var den unge hälsingekillen Thore Härdelin (som senare skulle bilda legendariska Skäggmanslaget), som då bodde i Södertälje. Tillsammans vidgade vi våra vyer ytterligare och åkte upp till Stockholm och Uppsala och träffade nya spelmän – legender som Pål Olle, Eric Sahlström och Viksta-Lasse.

1965 spelade jag upp för Zornmärket, men det var inte

förrän året därpå i Mora, som jag fick mitt silvermärke och blev riksspelman, med motiveringen ”för utmärkt spel av sörmlandslåtar”. Jag var då Sveriges yngsta kvinnliga riksspelman och den femte kvinnliga.

”Ha alltid folkmusiken med dig!”

Efter gymnasiet sökte jag till SMI (Stockholms Musikpedagogiska Institut), för att utbilda mig inom musik, men jag gick där bara en termin innan jag började tjänstgöra i Sollentuna Musikskola. Min fiollärare på SMI var klassiskt skolad, men hade respekt för min folkmusik. Hon gav mig rådet när vi skildes att ”Ha alltid folkmusiken med dig!” Det rådet har jag lytt. I mitt jobb som fiollärare har folkmusiken spelat en stor roll i konsten att lära barnen att spela fiol.

På 1960-talet träffade jag folkdansforskaren Henry Sjöberg och tillsammans drog vi igång de första danshusen. Vi bad spelmän vi kände att komma och spela sina vanliga låtar så folk fick dansa till deras musik. Det blev jättopulärt och idén med danshus spred sig över Sverige och att dansa blev en folkrörelse. Gammaldanskurser och polskekurser blomnade upp överallt.

Zornmärket från insidan...

1990 blev jag tillfrågad om att vara lokal representant i juryn inför uppspelningarna i Nyköping och sen 1993 är jag ordinarie bland åtta andra. I juryn möter vi varje år ett antal spelmän med drömmar om att få kalla sig riksspelman och jag kan förstå att det är stort för många. För mig är det en fin hederstitel som ju även gemene man förknippar med kvalitet inom folkmusiken. Arbetet inom juryn är både svårt, intressant och utvecklande. Riksspelmanstiteln innebär att en person solistiskt kan spela genuin folkmusik med en folklig teknik som är rytmiskt funktionell.

FAKTA

Namn: Christina Frohm

Hemort: Gnesta, Sollentuna

Född: 1948

Yrke: Pensionerad

musiklärare/fiollärare

Riksspelman var och när: Mora/Gesunda 1966

Instrument: Fiol

Provinciens: Sörmland

Av [Peter Eneström](#) | april 2017 | [Kultur](#)

Share This Story, Choose Your Platform!

Om

författaren: Peter

Eneström

Peter Eneström har arbetat som journalist sedan 1981 och samarbetat med Ralph Hammarström i 30 år. Peter har frilansat för ÖSP sedan starten och är anställd sedan 2010.

Lämna en kommentar